Findmy tilbyr beitetrykkskart

Forfatter
Anne-Cath. Grimstad, NSG

Sammendrag
- Siden oppstarten i 2010 har vi samlet mye data som vi nå også prøver å bruke til andre ting. Blant annet kan vi tilby beitetrykkskart, som viser hvilke deler av beiteområdet sauene har brukt, sier Marit Solem Mjøen i Findmy AS.

Publisert
2018

Referanse
Sau og Geit Nr. 1/2018

Utskriftsdato
29.03.2024 www.fag.nsg.no

Denne artikkelen finnes i Norsk Sau og Geit sin fagdatabase på Internett, www.fag.nsg.no

Findmy tilbyr beitetrykkskart

- Målet var å bli heltids sauebonde, sier Marit Solem Mjøen. Nå er jeg vel kanskje blitt det. Selv om teknologiutviklingen tar mer tid enn fjøsstellet.
Foto: Øyvind Elvsborg, DN

- Siden oppstarten i 2010 har vi samlet mye data som vi nå også prøver å bruke til andre ting. Blant annet kan vi tilby beitetrykkskart, som viser hvilke deler av beiteområdet sauene har brukt, sier Marit Solem Mjøen i Findmy AS.

Tekst: Anne Cath. Grimstad

Beitetrykkskartene kan tas i bruk av alle som benytter Findmy sine e-bjeller og elektroniske sporingssystem, og er et nyttig verktøy når man for eksempel skal legge opp hovedsanking og tilsynsruter. Da kan man ta utgangspunkt i de områdene man ut fra kartet vet at det pleier å beite flest dyr. På denne måten slipper en å gå milevis i områder der det ikke lenger går sau.

Nyttig i avlsarbeidet

- Dette er spesielt aktuelt i fjellområder der stadig færre besetninger beiter, og flere og flere av de tidligere beiteområdene blir tomme for dyr, fortsetter Mjøen.

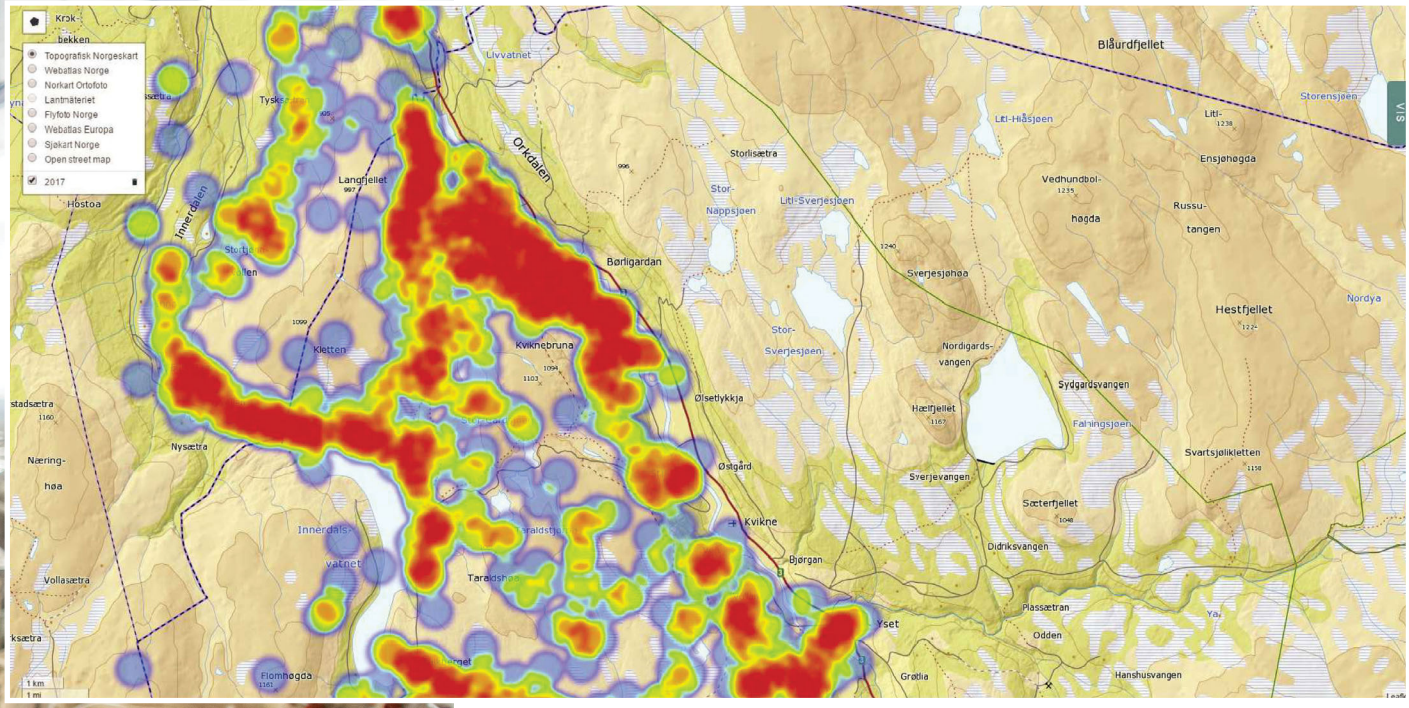
- Et beitetrykkskart viser også hvordan beitemønsteret påvirkes av eventuelle nye besetninger som slippes på beite i området.

I tillegg kan beitetrykkskartet også være aktuelt i forbindelse med avl. Besetningens beitemønster i fjellet er viktig, både for tilveksten og for å unngå farer. Derfor er mange interessert i å sette på lam etter de sauene som bruker de gode områdene og som vil unngå påsett etter dyr som søker til uønskede steder.

Interessant i forskning

Også ulike forskningsmiljøer har vist interesse for sporingsdataene som Findmy AS har samlet. Det er bøndene selv som eier enkeltdataene fra egne sauer, men Findmy kan likevel presentere generelle områdedata, basert på e-bjellesauenes beitevandringer fra 2010 og fram til i dag.

- Et fenomenalt verktøy som gir enorme muligheter for bedre beitekartlegging, sier en av de fremste på dette området i Norge; Yngve Rekdal i NIBIO.

Desto dypere rød farge desto flere sau; et tegn på hvor beitekvaliteten er best.

Vekst krevde navnebytte

Findmysheep AS har i løpet av det siste året skiftet navn til Findmy AS. Grunnen er at systemet ikke lenger brukes bare på sau, men også på storfe og rein. Og på elefanter (!) og andre truede dyrearter i Afrika.

Tekst: Anne Cath. Grimstad

Bedriften på Kvikne i Nord-Østerdal, som startet med sine første piloteksempler av e-bjella i 2010, har i løpet av disse årene ekspandert kraftig.

Teknologien fra Kvikne er nå også tatt i bruk på reinsdyr i Nord-Norge, på kameler og elefanter i Afrika og på storfe i Brasil. Hva blir det neste?

- Produktet er blitt veldig stabilt. Vi har jobbet oss ut av en del «barnesykdommer», blant annet en produksjonsfeil på 2014-bjøllene, som nå til dels er tatt inn og erstattet. Og alle pilotenhetene er byttet ut, slik at ingen nå er eldre enn fra 2013, sier Marit Solem Mjøen - en av fire aksjonærer i bedriften. De øvrige tre er mannen Arnstein Solem, broren Håkon Mjøen samt teknikeren Håkon Innerdal.

Utgangspunktet var eget behov

- Som ferske sauebønder hadde vi første driftsår et utmarkstap på hele 22 %. Vi var helt sjokkert. Vi sjekket, men fant ikke sporingssystemer som tilfredsstilte våre behov og ønsker. Så da måtte vi jo finne på noe bedre sjøl da, smiler hun.

- Etter hvert som vi fikk teknologien opp og stå, erfarte vi jo at andre også kunne ha bruk for det vi hadde utviklet. Det var sånn det hele startet. Vi har ikke hatt noe spesiell vekststrategi. Og sånn har det egentlig bare fortsatt. Fordi vi stadig ser nye muligheter og behov for å videreutvikle produktet.

Andre norske sauebønder ser altså samme behov. Men ikke bare

sauebønder. Både storfeprodusenter og reineiere melder seg på banen. Og nå viser Sør-Amerika og Afrika interesse. Slikt blir det vekst av. I 2016 havnet således Findmy på forsiden av Dagens Næringsliv som et eksempel på en framgangsrik gasellebedrift. Men hvordan i all verden er det mulig for et ungt ektepar med sau i Nord-Østerdal å lykkes på denne måten?

- Trassighet, smiler hun. - Vi gir oss aldri; liker å finne ut av ting. Og så er vi ganske «urolige» begge to; sitter ikke mye stille, men liker å være i aktivitet.

Typiske gründersjeler der altså.

Mer enn 30 000 bjeller

I dag jobber hele 9 personer med utvikling, service og vedlikehold i lokalene oppe i fjellbygda mellom Hedmark og Sør-Trøndelag. I alt er det nå vel 30 000 e-bjeller ute i markedet. Bare i år er det solgt minst 8 000 nye. Men selv om det hele startet som et sporingssystem for sau, er det slett ikke bare sau som bærer bjellene lenger.

- E-bjella har også vist seg å være velegnet på tamrein. Foreløpig vil jeg anslå at den brukes på 5-6 000 reinsdyr, hovedsakelig i Norge, men også i Sverige og Finland, sier Marit.

Siden høsten og førjulsvinteren er høysesong for merking av rein, regner hun imidlertid med relativt stort salg av nye sporingsenheter til dette dyreslaget før året er omme.

Henvendelser fra hele verden

Selskapet mottar mange forespørsler om dyresporing fra hele verden, og sender gjerne disse videre til Findmy AS.

- Vi har fulgt opp prosjekter som vi har syntes har sett realistiske ut å gjennomføre, blant annet sporing av storfe i Brasil. Her er forprosjektet nå avsluttet, og vi er inne i det første året med reell drift med 500 solgte enheter, sier Mjøen.

Sikring av truede dyrearter

- I tillegg står vi i startgropa for to nye prosjekter i Afrika, fortsetter hun. - Det ene går på truede dyrearter i Sør-Afrika i samarbeid med myndighetene i landet, og vil bli konkretisert i løpet av 2017.

- Det andre gjelder storfe i et annet afrikansk land. Her ønsker myndighetene å eksportere kjøtt til Europa, men fordi landet har tilfeller av munn- og klovsyke, har ikke dette latt seg gjøre foreløpig. Håpet er at hvis man kan dokumentere at dyra ikke har gått i områder med utbrudd av sykdommen, så vil sjansene for å få i stand en eksportavtale være større.

Trygghet for eldre?

Findmy AS er i tillegg inne i et prosjekt der man vil utrede mulighetene for å benytte sporingssystemet innen eldreomsorgen. Men her er det mye som må klarlegges og det er neppe noe som blir aktuelt med det første.

Bra med konkurranse

Marit Solem Mjøen i Findmy AS mener det er bra at det nå er kommet flere leverandører av sporingssystemer på sau. Det setter fokus på sporing som et viktig verktøy i framtidens småfenæring.

Tekst: Anne Cath. Grimstad

Findmy sine e-bjeller og sporingssystem er GPS-basert. Fra før har Telespor ei radiobjelle som krever mobildekning. Sommeren 2017 lanserte Norsk Landbrukselektronikk AS og Telia sporingssystemet «Shiip», som kommuniserer ved hjelp av den nye mobilteknologien Narrowband IoT (NB-IoT).

Større fokus på sporing

- Shiip vil, etter sigende, bli både billigere og ha lenger batterilevetid enn de som er på markedet fra før, når de nå kommer i kommersielt salg. Frykter Findmy AS konkurransen?

- Nei, jeg tror det er bra med konkurranse, i den grad det vil være snakk om det. Vi leverer jo produkter som er litt forskjellige, og som har fordeler og ulemper under ulike forhold. Men uansett vil det være med å sette fokus på sporing av husdyr, og det er veldig bra, sier Marit Mjøen.

Stadig meir elektronisk sporing av sau i Norge.

- Jeg tror det blir viktigere og viktigere i framtidas sauenæring å vite hvor dyra er til enhver tid. Det kan begrense skadene ved eventuelle rovviltangrep, og ikke minst rasjonalisere arbeidet i forbindelse med tilsyn og sanking. Jo flere produkter som er på markedet, jo flere dyr er det som blir utstyrt med sporingsenheter, sier hun.